

מתברת חולין - ה

מסכת חולין פרק ה

(עח,א) משנה: אותו ואת בנו נוהג בין בארץ בין בחוצה לארץ, בפני הבית ושלא בפני הבית, בחולין ובמוקדשין; כיצד? השוחט אותו ואת בנו - חולין בחוץ - שניהם כשרים, והשני סופג את הארבעים; קדשים בחוץ - הראשון חייב כרת, ושניהם פסולים, ושניהם סופגים את הארבעים; חולין בפנים - שניהם פסולים, והשני סופג את הארבעים; קדשים בפנים - הראשון כשר ופטור, והשני סופג את הארבעים ופסול; חולין וקדשים בחוץ - הראשון כשר ופטור, והשני סופג את הארבעים ופסול; קדשים וחולין בחוץ - הראשון חייב כרת ופסול, והשני כשר, ושניהם סופגים את הארבעים; חולין וקדשים בפנים - שניהם פסולים, והשני סופג את הארבעים; קדשים וחולין בפנים - הראשון כשר ופטור, והשני סופג את הארבעים ופסול; חולין בחוץ ובפנים - הראשון חייב כרת, ושניהם סופגים את הארבעים, ושניהם פסולים; חולין בפנים ובחוץ - הראשון פסול ופטור, והשני סופג את הארבעים וכשר; קדשים בפנים ובחוץ - הראשון כשר ופטור, והשני סופג את הארבעים ופסול

גמרא: תנו רבנן: מניין לאותו ואת בנו שנוהג במוקדשין? אתלמוד לומר: (ויקרא כב) "שור או כשב או עז כי יולד", וכתוב בתריה: (ויקרא כב) "ושור או שה, אותו ואת בנו, לא תשחטו ביום אחד" - לימד על אותו ואת בנו, שנוהג במוקדשין {ואימא: במוקדשין אין, בחולין לא!?! <"שור" הפסיק הענין! {ואימא: בחולין אין, במוקדשין לא!?! <כתיב: "ושור" - וי"ו מוסיף על ענין ראשון! {אי: מה קדשים, כלאים לא - אף אותו ואת בנו, כלאים לא - אלמה תניא: אותו ואת בנו נוהג בכלאים ובכוי?! {ועוד: "שה" כתיב - ואמר **רבא: (עח,ב)** זה בנה אב: כל מקום שנאמר "שה", אינו אלא להוציא את הכלאים!?! <אמר קרא "או" לרבות את הכלאים!

{האי "או" מיבעי ליה לחלק!! <דסלקא דעתך אמינא: עד דשחיט שור ובנו, שה ובנו, לא מיחייב - קמשמע לן! <לחלק מ"בנו" נפקא! {ואכתי מיבעי ליה לכדתניא: אילו נאמר "שור ושה ובנו", הייתי אומר: עד שישחוט שור ושה ובנו - תלמוד לומר: (ויקרא כב) "שור או שה, אותו ואת בנו" - מאי? לאו מ"או" נפקא ליה!?! <לא! מ"אותו"!

{הניחא לרבנן, דמייתר להו "אותו" - אלא לחנניה, דלא מייתר

מתברת חולין - ה

ליה "אותו", לחלק מנא ליה?! לחלק לא צריך קרא! דסבר לה כר' יונתן, דתניא: (ויקרא כ) "איש אשר יקלל את אביו ואת אמו" - אין לי אלא אביו ואמו - אביו שלא אמו, ואמו שלא אביו, מניין? תלמוד לומר: (ויקרא כ) "אביו ואמו קלל" - אביו קלל, אמו קלל, דברי ר' יאשיה. ר' יונתן אומר: משמע שניהם כאחד ומשמע אחד בפני עצמו, עד שיפרוט לך הכתוב "חדו"

מאי חנניה ומאי רבנן? דתניא: אותו ואת בנו נוהג בנקבות, ואינו נוהג בזכרים. חנניה אומר: נוהג בין בזכרים ובין בנקבות ממי טעמא דרבנן? דתניא: יכול יהא אותו ואת בנו נוהג בין בזכרים ובין בנקבות? - ודין הוא! - חייב כאן, וחייב באם על הבנים - מה כשחייב באם על הבנים, בנקבות ולא בזכרים - אף כשחייב כאן, בנקבות ולא בזכרים! כלא אם אמרת באם על הבנים, שכן לא עשה בה מזומן כשאינו מזומן - תאמר באותו ואת בנו, שעשה בו מזומן כשאינו מזומן?! - תלמוד לומר "אותו" - אחד ולא שנים!

אחר שחלק הכתוב, זכיתי לדין: חייב כאן וחייב באם על הבנים - מה כשחייב באם על הבנים, בנקבות ולא בזכרים - אף כשחייב כאן, בנקבות ולא בזכרים?! - ואם נפשך לומר - "בנו" - מי שבנו כרוך אחריו - יצא זכר, שאין בנו כרוך אחריו! #מה "אם נפשך לומר"? אכתי תימא: "אותו" זכר משמע - הרי הוא אומר: "בנו" - מי שבנו כרוך אחריו - יצא זכר, שאין בנו כרוך אחריו! # (עט, א) %ולחנניה, כתיב "אותו" דמשמע זכר, וכתיב "בנו" - מי שבנו כרוך אחריו, דמשמע נקבה - הלכך נוהג בין בזכרים בין בנקבות!

אמר רב הונא בר חייא אמר שמואל: הלכתא כחנניה

ואזדא שמואל לטעמיה, דתנן: ר' יהודה אומר: הנולדים מן הסוס, אף על פי שאביהן חמור, מותרין זה בזה. אבל הנולדים מן החמור עם הנולדים מן הסוס, אסורין - ואמר רב יהודה אמר שמואל: זו דברי ר' יהודה, דאמר אין חוששין לזרע האב - אבל חכמים אומרים: כל מיני פרדות אחת הן! - מאן חכמים? - חנניה הוא, דאמר: חוששין לזרע האב! והאי בר סוסיא וחמרא והאי בר חמרא וסוסיא, כולהו חדא מינא נינהו!

מאיבעיא להו: מיפשט פשיטא ליה לר' יהודה דאין חוששין לזרע האב? או דלמא ספוקי מספקא ליה? #למאי נפקא מינה? אלמישרא פרי עם האם! - אי אמרת מיפשט פשיטא ליה, פרי עם האם שרי - ואי אמרת ספוקי מספקא ליה, פרי עם האם אסור! # - מאי?

מתברת חולין - ה

{תא שמע: ר' יהודה אומר: כל הנולדים מן הסוס, אף על פי שאביהן חמור, מותרין זה בזה ~ היכי דמי? ^ אילימא דאבוה דהאי חמור ואבוה דהאי חמור, צריכא למימר?! - אלא לאו דאבוה דהאי סוס, ואבוה דהאי חמור, וקתני: מותרים זה עם זה - אלמא מיפשט פשיטא ליה!

כלא! לעולם דאבוה דהאי חמור ואבוה דהאי חמור! - ודקאמרת "צריכא למימר?!" - מהו דתימא? אתי צד דסוס משתמש בצד חמור, וצד חמור משתמש בצד סוס - קמשמע לן!

{תא שמע: ר' יהודה אומר: פרדה שתבעה, אין מרביעין עליה לא סוס ולא חמור, אלא מינה - ואי אמרת מפשט פשיטא ליה, לרבע עלה מינא דאמה?! <דלא ידעינן מינא דאמה מאי ניהו! >והא "אלא מינה" קתני?! <הכי קאמר: אין מרביעין עליה לא מין סוס ולא מין חמור, לפי שאין יודעין במינה! >ולבידוק בסימנין?! - דאמר **אביי**: עבי קליה, בר חמרא - צניף קליה, בר סוסיא! ואמר **רב פפא**: רברבן אודניה וזוטרא גנובתיה, בר חמרא - זוטראן אודניה ורבה גנובתיה, בר סוסיא! <הכא במאי עסקינן? >באלמת וגידמת!

מאי הוי עלה? <תא שמע: דאמר **רב הונא בריה דרב יהושע**: הכל מודין בפרי עם האם, שאסור - שמע מינה: ספוקי מספקא ליה! - שמע מינה!

אמר ליה ר' **אבא** לשמעיה: "אי מעיילת לי כודנייתא בריספק, עיין להנך דדמיין להדדי ועייל לי!" - אלמא קסבר: אין חוששין לזרע האב, (**עט,ב**) וסימנין דאורייתא!

תנו רבנן: אותו ואת בנו נוהג בכלאים ובכוי. **רבי אליעזר** אומר: כלאים הבא מן העז ומן הרחל, אותו ואת בנו נוהג בו. כוי, אין אותו ואת בנו נוהג בו

אמר **רב חסדא**: איזהו כוי שנחלקו בו רבי אליעזר וחכמים? זה הבא מן התייש ומן הצבייה!

היכי דמי? ^ אילימא בתייש הבא על הצבייה וילדה, וקא שחיט לה ולברה - והאמר **רב חסדא**: הכל מודים בהיא צבייה ובנה תייש, שפטור! - "שה" ו"בנו" אמר רחמנא, ולא צבי ובנו! ^ אלא בצבי הבא על התיישה וילדה, וקא שחיט לה ולברה - והאמר **רב חסדא**: הכל מודים בהיא תיישה ובנה צבי, שחייב! - "שה" אמר רחמנא, ו"בנו" - כל דהו! <לעולם בתייש הבא על הצבייה, וילדה

מתברת חולין - ה

בת, ובת ילדה בן, וקא שחיט לה ולברה - רבנן סברי: חוששין לזרע האב, ו"שה" ואפילו מקצת שה! ורבי אליעזר סבר: אין חוששין לזרע האב, ו"שה" ואפילו מקצת שה" לא אמרינן! {ולפלוג בחוששין לזרע האב, בפלוגתא דחנניה ורבנן!?! אי פליגי בההיא, הוה אמינא: בהא, אפילו רבנן מודו ד"שה ואפילו מקצת שה" לא אמרימין - קמשמע לן!

{והא דתנן: כוי, אין שוחטין אותו ביום טוב. ואם שחטו, אין מכסין את דמו! ~ במאי עסקינן? ^ אילימא בתייש הבא על הצבייה וילדה, בין לרבנן בין לר' אליעזר, לשחוט וליכסי - "צבי" ואפילו מקצת צבי! ^ אלא בצבי הבא על התיישה וילדה - אי לרבנן, לשחוט וליכסי! אי לר' אליעזר, לשחוט ולא ליכסי! כלעולם בצבי הבא על התיישה! ורבנן ספוקי מספקא להו אי חוששין לזרע האב אי אין חוששין!

{ומדלרבנן מספקא להו, לרבי אליעזר פשיטא ליה! - והא דתניא: הזרוע והלחיים והקבה, נוהגים בכוי ובכלאים. ר' אליעזר אומר: כלאים הבא מן העז ומן הרחל חייב במתנות - מן הכוי, פטור מן המתנות - במאי עסקינן?

^ אילימא בתייש הבא על הצבייה וילדה - בשלמא לרבי אליעזר דפטר - קסבר "שה" ואפילו מקצת שה" לא אמרינן - אלא לרבנן, נהי דקסברי "שה" ואפילו מקצת שה" - בשלמא פלגא לא יהיב ליה, אידך פלגא לימא ליה: אייתי ראייה דחוששין לזרע האב, ושקול!

^ אלא בצבי הבא על התיישה וילדה - בשלמא לרבנן! מאי "חייב"? בחצי מתנות! אלא לרבי אליעזר, ליחייב בכולהי מתנות!?!

כלעולם בצבי הבא על התיישה וילדה, ור' אליעזר נמי, ספוקי מספקא ליה אי חוששין לזרע האב או לא!

זוכיון דלרבנן מספקא להו ולרבי אליעזר מספקא ליה, במאי פליגי? (פ,א) <ב"שה" ואפילו מקצת שה"! - רבנן סברי: "שה" ואפילו מקצת שה! ורבי אליעזר סבר: "שה" ולא מקצת שה!

אמר **רב פפא**: הלכך לענין כסוי הדם ומתנות, לא משכחת אלא בצבי הבא על התיישה, דבין לרבנן ובין לר' אליעזר מספקא להו אי חוששין לזרע האב או לא, וקא מיפלגי ב"שה" ואפילו מקצת שה"

לענין אותו ואת בנו, משכחת לה בין בתייש הבא על הצבייה ובין בצבי הבא על התיישה - בתייש הבא על הצבייה ולאיסורא -

מתברת חולין - ה

דרבנן סברי: דילמא חוששין לזרע האב - "שה" ואפילו מקצת שה" אמרינן, ואסור. ורבי אליעזר סבר: נהי נמי דחוששין לזרע האב, "שה" ואפילו מקצת שה" לא אמרינן

בצבי הבא על התיישה ולמלקות - רבנן סברי: נהי נמי דחוששין לזרע האב, "שה" ואפילו מקצת שה" אמרינן, ומלקינן ליה. ורבי אליעזר סבר: איסורא איכא, מלקות ליכא - איסורא איכא - דלמא אין חוששין לזרע האב, והאי שה מעליא הוא; מלקות ליכא - דלמא חוששין לזרע האב, ו"שה" ואפילו מקצת שה" לא אמרינן

אמר **רב יהודה**: כוי בריה בפני עצמה היא, ולא הכריעו בה חכמים אם מין בהמה היא אם מין חיה היא. **רב נחמן** אמר: כוי, זה איל הבר

כתנאי: כוי זה איל הבר. ויש אומרים: זה הבא מן התייש ומן הצבייה. **ר' יוסי** אומר: כוי בריה בפני עצמה היא, ולא הכריעו בה חכמים אם מין חיה היא אם מין בהמה. **רבן שמעון בן גמליאל** אומר: מין בהמה היא, ושל בית דושאי היו מגדלין מהן עדרים עדרים

אמר **ר' זירא** אמר **ר' ספרא** אמר **רב המנונא**: הני עזי דבאלא, כשרות לגבי מזבח. סבר לה כי הא דאמר **ר' יצחק**: עשר בהמות מנה הכתוב, ותו לא. והני, מדלא קחשיב להו בהדי חיות, שמע מינה דעז נינהו!

{מתקיף לה **רב אחא בר יעקב**: ואימא: (דברים יד) "איל וצבי" - פרט; "כל בהמה" - כלל - פרט וכלל, נעשה כלל מוסף על הפרט - איכא טובא!?! אם כן, כל הני פרטי למה לי?!

{מתקיף לה **רב אחא בריה דרב איקא**: ודלמא מינא דאקו נינהו!?!
{אמר ליה **רב אחא בריה דרבא לרב אשי**, ואמרי לה **רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי**: דלמא מינא דתאו או מינא דזמר נינהו!?!
}}אמר ליה **רב חנן לרב אשי**: אמימר שרי תרבייהו!

בעא מיניה **אבא בריה דרב מנימין בר חייא מרב הונא בר חייא**: הני עזי דבאלא, מהו לגבי מזבח? אמר ליה: עד כאן לא פליגי רבי יוסי ורבנן אלא בשור הבר! דתנן: שור הבר מין בהמה הוא. **רבי יוסי** אומר מין חיה - דרבנן סברי: מדמתרגמינן "תורבלא", מינא דבהמה הוא! ור' יוסי סבר: מדקא חשיב ליה בהדי חיות, מינא דחיה הוא! - אבל הני, דברי הכל מינא דעז נינהו!

{מתקיף לה **רב אחא בריה דרב איקא**: ודלמא מינא דאקו נינהו?
{אמר ליה **רבינא לרב אשי**: ודלמא מינא דתאו או מינא דזמר

מתברת חולין - ה

נינהו? {{{אמר ליה רב חנן¹ לרב אשי: אמימר שרי תרבייהו!

כי צד? השוחט וכו'² -- אמר רבי אושעיא: כולה מתניתין דלא כר' שמעון - ממאי? כמדקא תני "קדשים בחוץ - הראשון חייב כרת ושניהם פסולים, ושניהם סופגים את הארבעים" - מכדי שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה, (פ,ב) קמא מיקטל קטליה, שני מתקבל בפנים הוא, כרת נמי ליחייב!

"חולין בפנים - שניהם פסולים, והשני סופג את הארבעים" - מכדי שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה, קמא מיקטל קטליה - שני, אמאי סופג את הארבעים? "קדשים בפנים - הראשון כשר ופטור, והשני סופג את הארבעים ופסול" - מכדי שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה, שחיטת קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא, דכמה דלא זריק דם לא מישתרי בשר - שני אמאי סופג את הארבעים ופסול?! אלא שמע מינה דלא כרבי שמעון!

{פשיטא דהכי איתא?! אשחיטת קדשים איצטריכא ליה! - סלקא דעתך אמינא: שחיטת קדשים, שחיטה ראויה היא, דהא אי נחר וזריק דם, לא מישתרי בשר, וכי שחט מישתרי בשר, ושחיטה ראויה היא - קמשמע לן!

{ולילקי נמי משום לאו דמחוסר זמן? ~ דתניא: מנין לכל הפסולין שבשור ושבשה, שהוא בלא ירצה? תלמוד לומר: (ויקרא כב) "ושור ושה, שרוע וקלוט נדבה תעשה אותו ולנדר לא ירצה" - לימד על הפסולין שבשור ושבשה, שהוא ב"לא ירצה"! ככי קא חשיב, לאוי דאותו ואת בנו - לאוי נוכראי לא קא חשיב! וְאֵלּוּ קַדְשֵׁימֵינוּ בַחוּץ, דלאוי נוכראי נינהו, וקא חשיב! דקתני: קדשים בחוץ, הראשון חייב כרת ושניהם סופגין את הארבעים - בשלמא שני, משום לאו דאותו ואת בנו - אלא ראשון, אמאי סופג?! לאו משום לאו דשחוטי חוץ?! ככל היכא דליכא לאו דאותו ואת בנו, חשיב לאוי נוכראי - וכל היכא דאיכא לאו דאותו ואת בנו, לא חשיב לאוי נוכראי!

<<רבי זירא אמר: הנח למחוסר זמן, דהכתוב (פא,א) נתקו לעשה! ממאי טעמא? דאמר קרא: (ויקרא כב) "מיום השמיני והלאה, ירצה" - מיום השמיני אין - מעיקרא לא - לאו הבא מכלל עשה,

1 כדאיתא לעיל, וכן בכ"י, ולפננו: "ר' נחמן"
2 ומביא כל הני בבי דמתניתין, ואין צורך להעתיק אותם כאן

עשה!

{והא מיבעיא ליה לכדרבי אפטוריקי, **דרבי אפטוריקי** רמי: כתיב: (ויקרא כב) "והיה שבעת ימים תחת אמו" - הא לילה חזי! וכתיב: "מיום השמיני והלאה ירצה" - מיום השמיני והלאה אין - לילה לא! - הא כיצד? לילה לקדושה, יום להרצאה! כתיב קרא אחרינא: (שמות כב) "כן תעשה לשורך לצאנך"

אמר **רב המנונא**: אומר היה **רבי שמעון**: אין אותו ואת בנו נוהג בקדשים, מאי טעמא? כיון דאמר רבי שמעון שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה, שחיטת קדשים נמי, שחיטה שאינה ראויה היא!

{מתלב **רבא**: אותו ואת בנו, קדשים בחוץ - **ר' שמעון** אומר: שני בלא תעשה! שהיה **רבי שמעון** אומר: כל הראוי לבא לאחר זמן, הרי הוא בלא תעשה, ואין בו כרת. **וחכמים** אומרים: כל שאין בו כרת, אינו בלא תעשה

~וקשיא לן: קדשים בחוץ, שני בלא תעשה - קמא מיקטל קטל, שני מקבל בפנים הוא - כרת נמי ליחייב?! ~ואמר **רבא**, ואמרי לה כדי: חסורי מיחסרא, והכי קתני: קדשים - שניהם בחוץ - **לרבנן**, ראשון ענוש כרת, שני פסול ופטור מלאו דשחוטי חוץ. **לרבי שמעון**, שניהם ענושים כרת; אחד בחוץ ואחד בפנים - **לרבנן**, ראשון ענוש כרת, שני פסול ופטור. **לרבי שמעון**, שני כשר; אחד בפנים ואחד בחוץ - **לרבנן** ראשון כשר ופטור, שני פסול ופטור. **לרבי שמעון**, שני בלא תעשה ~ואי סלקא דעתך אין אותו ואת בנו נוהג בקדשים, שני אמאי בלא תעשה ותו לא?! כרת נמי ליחייב?!

~אלא אמר **רבא**: הכי קא אמר **רב המנונא**: אין מלקות אותו ואת בנו נוהג בקדשים, כיון דכמה דלא זריק דם, לא מישתרי בשר! - מעידנא דקא שחיט, הואי התראת ספק, והתראת ספק לא שמה התראה!

ואזדא רבא לטעמיה, דאמר **רבא**: היא חולין ובנה שלמים - שחט חולין ואחר כך שחט שלמים, פטור; שלמים ואחר כך חולין, חייב. ואמר **רבא**: היא חולין ובנה עולה - לא מיבעיא שחט חולין ואחר כך שחט עולה, דפטור - (**פא,ב**) אלא אפילו שחט עולה ואחר כך שחט חולין, פטור - שחיטה קמייתא, לאו שחיטה בת אכילה היא! **ורבי יעקב** אמר **רבי יוחנן**: אכילת מזבח שמה אכילה! מאי

מתברת חולין - ה

טעמא? <דאמר קרא: (ויקרא ו) "ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו" - בשתי אכילות הכתוב מדבר, אחד אכילת אדם ואחד אכילת מזבח!

משנה: השוחט ונמצא טרפה, השוחט לעבודה זרה, והשוחט פרת חטאת ושור הנסקל ועגלה ערופה - **רבי שמעון** פוטר **וחכמים** מחייבין. השוחט ונתנבלה בידו, והנוחר, והמעקר - פטור משום אותו ואת בנו

גמרא: אמר **רבי שמעון בן לקיש:** לא שנו אלא ששחט ראשון לעבודה זרה ושני לשלחנו - אבל ראשון לשלחנו ושני לעבודה זרה, פטור, דקם ליה בדרכה מיניה

אמר ליה **רבי יוחנן:** זו אפילו תינוקות של בית רבן יודעין אותה! אלא פעמים שאפילו שחט ראשון לשלחנו ושני לעבודה זרה חייב! כגון דאתרו ביה משום אותו ואת בנו, ולא אתרו בו משום עבודה זרה!

ורבי שמעון בן לקיש אמר: כיון דכי אתרו ביה פטור, כי לא אתרו ביה נמי פטור!

ואזדו לטעמייהו, דכי אתא **רב דימי**, אמר: חייבי מיתות שוגגין, וחייבי מלקות שוגגין ודבר אחר - **רבי יוחנן** אומר: חייב, **וריש לקיש** אומר: פטור -- **רבי יוחנן** אומר: חייב - דהא לא אתרו בו; **וריש לקיש** אומר: פטור - דכיון דכי אתרו ביה פטור, כי לא אתרו ביה נמי פטור

וצריכא! דאי אשמועינן בהא - בהא קאמר רבי שמעון בן לקיש - אבל בהא, אימא: מודי ליה לרבי יוחנן! ואי איתמר בהא - בהא קאמר רבי יוחנן - אבל בהא, אימא: מודי לרבי שמעון בן לקיש! - צריכא!

{ופרת חטאת, שחיטה שאינה ראויה היא?! והתניא: **רבי שמעון** אומר: פרה מטמאה טומאת אוכלין, הואיל והיתה לה שעת הכושר! (**פב,א**) ואמר **ר' שמעון בן לקיש:** אומר היה **ר' שמעון:** פרה נפדית על גבי מערכתה! <אמר **רב שמן בר אבא** אמר **רבי יוחנן:** "פרת חטאת" אינה משנה!

{ועגלה ערופה, לאו שחיטה ראויה היא?! והתנן: נמצא ההורג עד שלא תערף העגלה, תצא ותרעה בעדר! <אמר **ר' שמעון בן לקיש** משום **רבי ינאי:** "עגלה ערופה" אינה משנה! {ומי אמר רבי ינאי

מתברת חולין - ה

הכי?! ~ והאמר **רבי ינאי**: גבול שמעתי בה ושכחתי, ונסבין חבריא לומר: ירידתה לנחל איתן אוסרתה ~ ואם איתא, לישני: כאן קודם ירידה, כאן לאחר ירידה?! אמר **ר' פנחס בריה דרב אמני**: אנן משמיה **דר' שמעון בן לקיש** מתנינן לה: "עגלה ערופה" אינה משנה!

אמר **ר' אשי**: כי הוינן בי רב פפי, קשיא לן: זמי אמר ר' שמעון בן לקיש הכי?! - והא איתמר: צפורי מצורע, מאימתי נאסרין? **רבי יוחנן** אמר: משעת שחיטה. **ור' שמעון בן לקיש** אמר: משעת לקיחה ~ ואמרינן: זמי טעמא דרבי שמעון בן לקיש? אגמר "קיחה" - "קיחה" מעגלה ערופה! אלא אמר **רבי חייא בר אבא** אמר **רבי יוחנן**: "עגלה ערופה" אינה משנה!

משנה: שנים שלקחו פרה ובנה - איזה שלקח ראשון, ישחוט ראשון - ואם קדם השני, זכה

גמרא: אמר **רב יוסף**: לענין דינא תנן! תנא: אם קדם השני, הרי זה זריז ונשכר - זריז, דלא עבד איסורא; ונשכר, דקאכיל בשרא

משנה: שחט פרה ואחר כך שני בניה, סופג שמונים; שחט שני בניה ואחר כך שחטה, סופג את הארבעים; שחטה ואת בתה ואת בת בתה, סופג שמונים; שחטה ואת בת בתה ואת כך שחט בתה, סופג את הארבעים. **סומכוס** אומר משום **רבי מאיר**: סופג שמונים

גמרא: {אמאי? (ויקרא כב) "אותו ואת בנו" אמר רחמנא - ולא בנו ואותו?!} לא סלקא דעתך! דתניא: "אותו ואת בנו" - אין לי אלא אותו ואת בנו - אותו ואת אמו מנין? כשהוא אומר "לא תשחטו", הרי כאן שנים! - זהא כיצד? אחד השוחט את הפרה, ואחד השוחט את אמה, ואחד השוחט את בנה - שנים האחרונים חייבין!

(פב,ב) {האי מיבעי ליה לגופיה?!} אם כן, ליכתוב "לא תשחוט" - מאי "לא תשחטו"? {ואכתי מיבעי ליה, דאי כתב רחמנא "לא תשחוט", הוה אמינא: חד אין, תרי לא - כתב רחמנא "לא תשחטו" - ואפילו תרי!} אם כן, לכתוב "לא ישחטו" - מאי "לא תשחטו"? - שמע מינה תרתי!

שחטה ואת בת בתה ואחר כך שחט בתה, סופג את הארבעים.

מתברת חולין - ה

סומכוס אומר משום **רבי מאיר**: סופג שמונים -- אמר ליה **אביי** ל**רב יוסף**: גמאי טעמא דסומכוס? גקא סבר סומכוס: אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד, חייב שתי חטאות - ובדין הוא דלישמעינן בעלמא - והאי דקא משמע לן בהא, להודיעך כחן דרבנן, דאף על גב דגופין מוחלקין, פטרי רבנן? גאו דלמא, קסבר סומכוס: אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד, אינו חייב אלא אחת - והכא, היינו טעמא הואיל וגופין מוחלקין?

אמר ליה: אין! קסבר: אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד, חייב שתי חטאות!

גממאי? <מדתנן: הזורע כלאים כלאים, לוקה - מאי לוקה? אילימא לוקה אחת, פשיטא! ועוד, מאי "כלאים כלאים"? אלא פשיטא! שתי מלקיות!

גבמאי עסקינן? ^ אילימא בזה אחר זה, ובשתי התראות - תנינא: נזיר שהיה שותה יין כל היום, אינו חייב אלא אחת. אמרו לו "אל תשתה!" והוא שותה, "אל תשתה!" והוא שותה, חייב על כל אחת ואחת אלא פשיטא! - בבת אחת, ובהתראה אחת!

גמני? ^ אילימא רבנן דפליגי עליה דסומכוס - השתא, ומה התם, דגופין מוחלקין, פטרי רבנן - הכא, לא כל שכן! - אלא לאו סומכוס היא?!

לא! לעולם רבנן! ומילתא אגב אורחיה קמשמע לן, דאיכא תרי גווני כלאים! ולאפוקי מדרבי יאשיה, דאמר **רבי יאשיה**: עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד - קמשמע לן דכי זרע חטה וחרצן, ושעורה וחרצן, נמי מחייב

{תא שמע: אכל מזה כזית ומזה כזית, סופג שמונים. **רבי יהודה** אומר: אינו סופג אלא ארבעים

~היכי דמי? ^ אילימא בזה אחר זה, ובשתי התראות - מאי טעמא דרבי יהודה?! התראת ספק היא, ושמעינן ליה לרבי יהודה דאמר: התראת ספק לא שמה התראה! דתניא: הכה את זה, וחזר והכה את זה; קלל את זה, וחזר וקלל את זה - או שהכה שניהם בבת אחת, או שקלל שניהם בבת אחת - חייב. ר' יהודה אומר: בבת אחת חייב - בזה אחר זה, פטור!

~אלא פשיטא: בבת אחת, ובהתראה אחת! ומאן תנא קמא? ^ אילימא רבנן דפליגי עליה דסומכוס - השתא, ומה התם, דגופין מוחלקין פטרי רבנן - הכא לא כל שכן! ^ אלא לאו סומכוס היא?!

מתברת חולין - ה

כלא! לעולם בזה אחר זה, ורבנן! והאי תנא סבר לה כאידך תנא דרבי יהודה, דאמר: התראת ספק שמה התראה! דתניא: (שמות יב) "לא תותירו ממנו עד בקר, והנותר ממנו עד בקר, באש תשרופו" - (פג,א) בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה, לומר שאין לוקין עליו, דברי ר' יהודה. רבי יעקב אומר: לא מן השם הוא זה! אלא משום דהוה ליה לאו שאין בו מעשה, וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו!

{תא שמע: אכל שני גידין משתי ירכות משתי בהמות, סופג שמונים. רבי יהודה אומר: אינו סופג אלא ארבעים - היכי דמי? ^ אילימא בזה אחר זה, ובשתי התראות, מאי טעמא דרבי יהודה, דאמר ארבעים ותו לא?! אלא פשיטא! בבת אחת ובחדא התראה! ~ מאן תנא קמא? ^ אילימא רבנן דפליגי עליה דסומכוס - ומה התם, דגופין מוחלקין, פטרי רבנן - הכא, לא כל שכן! אלא לאו סומכוס היא?! אלעולם בזה אחר זה, ודקאמרת "מאי טעמא דרבי יהודה" - כגון דלית ביה כזית! דתניא: אכלו ואין בו כזית, חייב. ר' יהודה אומר: עד שיהא בו כזית

משנה: בארבעה פרקים בשנה, המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו "אמה מכרתי לשחוט", "בתה מכרתי לשחוט". ואלו הן: ערב יום טוב האחרון של חג, וערב יום טוב הראשון של פסח, וערב עצרת, וערב ראש השנה. וכדברי רבי יוסי הגלילי, אף ערב יום הכפורים בגליל. אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שאין לו ריוח - אבל יש לו ריוח, אין צריך להודיעו! ומודה רבי יהודה במוכר את האם לחתן ואת הבת לכלה, שצריך להודיעו - בידוע ששניהם שוחטין ביום אחד!

בארבעה פרקים אלו, משחיטין את הטבח בעל כרחו, אפילו שור שוה אלף דינרים ואין לו ללוקח אלא דינר, כופין אותו לשחוט. לפיכך אם מת, מת ללוקח. אבל בשאר ימות השנה, אינו כן - לפיכך אם מת, מת למוכר

גמרא: תנא: אם לא הודיעו, הולך ושחט, ואינו נמנע

אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שאין לו ריוח - אבל יש לו ריוח, אין צריך להודיעו! ומודה רבי יהודה במוכר את האם לחתן ואת הבת לכלה, שצריך להודיעו - בידוע ששניהם שוחטין ביום אחד! -- ;למה לי למיתני "את האם לחתן ואת הבת לכלה"? <מלתא אגב אורחיה קמשמע לן, דאורח ארעא למטרח בי חתנא טפי מבי

כלתא!

בארבעה פרקים אלו, משחיטין את הטבח בעל כרחו, אפילו שור
שזה אלף דינרים ואין לו ללוקח אלא דינר, כופין אותו לשחוט.
לפיכך אם מת, מת ללוקח -- {והא לא משך!?!} אמר **רב הונא**
אמר **רב**: כשמשך! {אי הכי, אימא סיפא: אבל בשאר ימות השנה
אינו כן, לפיכך אם מת, מת למוכר - והא משך!} אמר **ר' שמואל**
בר רב יצחק: לעולם שלא משך, וכגון שזיכה לו על ידי אחר -
בארבעה פרקים אלו, דזכות הוא לו, זכין לאדם שלא בפניו -
בשאר ימות השנה, דחוב הוא לו, אין חבין לאדם שלא בפניו!
<<**רבי אלעזר**³ אמר **רבי יוחנן**: בארבעה פרקים אלו, העמידו
חכמים דבריהם על דין תורה! דאמר **רבי יוחנן**: דבר תורה, מעות
קונות. ומה טעם אמרו משיכה קונה? גזירה שמא יאמר לו:
"נשרפו חטיך בעליה!"

משנה: (ויקרא כב) "יום אחד" האמור באותו ואת בנו, היום הולך
אחר הלילה. את זו דרש רבי **שמעון בן זומא**: נאמר במעשה
בראשית: (בראשית א) "יום אחד", ונאמר באותו ואת בנו: "יום
אחד" - מה "יום אחד" האמור במעשה בראשית, היום הולך אחר
הלילה - אף "יום אחד" האמור באותו ואת בנו, היום הולך אחר
הלילה!

גמרא: תנו רבנן: את זו דרש **ר' שמעון בן זומא**: לפי שכל הענין
כולו אינו מדבר אלא בקדשים, ובקדשים לילה הולך אחר היום,
יכול אף זה כן? נאמר כאן "יום אחד", ונאמר במעשה בראשית
"יום אחד" - מה "יום אחד" האמור במעשה בראשית, היום הולך
אחר הלילה, אף "יום אחד" האמור באותו ואת בנו, היום הולך
אחר הלילה! (**פג, ב**) **רבי אומר**: "יום אחד" - יום המיוחד! - טעון
כרוז! - מכאן אמרו: בארבעה פרקים בשנה, המוכר בהמה
לחבירו צריך להודיעו!

3 לפננו נוסף: "אומר", ויש גורסים: "ר' אילא"